

Venäjän teollisuustuotanto näyttää elpymisen merkkejä

■ Venäjän teollisuustuotanto laski tammi–heinäkuussa 14,4 prosenttia edellisvuotisesta. Heinäkuussa tuotannon vuosipudotus hidastui kuitenkin 10,8 prosenttiin. Kesäkuuhun nähden tuotanto kääntyi jopa kasvuun nousten 4,7 prosenttiin verran.

Rosstatin mukaan teollisuuden pääsektoreilla ainoastaan raakaöljyn ja sen oheistuotteiden tuotantomäärä kasvoi seitsemän ensimmäisen kuukauden aikana, mutta tässäkin tapauksessa vuosikasvu jäi 0,3 prosenttiin.

Maakaasun tuotanto sen sijaan putosi tuntuvasti jääden 20,2 prosenttia jälkeen vuoden takaisesta tasosta. Toisen energiatuotteen, kivihiilen tuotanto supistui sekkin, mutta vähennys jäi 14,1 prosenttiin.

Melko marginaalisella tuotannon vähennyksellä selvisi puolestaan kaivannaisteollisuus, mikä jäi edellisvuotisesta 3,1 prosenttia. Talouden taantuma tuntui taas paljon

rankemmin korkeampaa jalostusasetta edustavassa prosessiteollisuudessa. Tällä avainsektorilla tuotanto tuli alas 20,3 prosenttia vuositasolla. Tärkeässä terästeollisuudessa tuotannon lasku oli kuitenkin pienempi ja esimerkiksi terälevytuotanto supistui 12,9 prosenttia.

Prosessiteollisuuteen kuuluvista aloista autoteollisuus koki pahimman takaiskun alkuvuonna. Autojen valmistus putosi vielä heinäkuussa 55,9 prosenttia edellisvuotisesta, mutta käännettä enteilevästi tuotanto piristyi kesäkuuhun verrattuna 3,1 prosenttia.

Uutistoimisto Interfaxin kokoamien analyttikkoarvioiden perusteella Venäjän teollisuustuotanto laski koko tämän vuoden aikana alkuvuotta hitaammin ja vähennys jäisi 10,2 prosenttiin. Tämä arvio on optimistisempi kuin talousministeriön viimeisin arvio, joka ennakoii tuotannon supistuvan 12,5 prosenttia.

Venäjän pankkien resurssit riittävät luottotappioihin

■ Venäjän pankkisektorin erääntyneiden lainasaatavien summa edusti elokuun alussa 5,4 prosenttia koko antolainauskannasta, kertoo Primestass viitaten keskuspankin edustajan Nizhni Novgorodin pankkifoorumilla antamaan tilannekatsaukseen.

Keskuspankin mukaan yksityishenkilöiden lainojen osuus ongelmaluotoista oli 5,9 prosenttia ja yritysten 5,3 prosenttia.

Tilanne ei tästä ainakaan lähitulevaisuudessa parane ja pankkien luottokantojen sisältö kehittyi pikemminkin huonompaan suuntaan.

Keskuspankki pitää realistisena arviona, että ongelmaluottojen osuus voisi kuluvan vuoden lopulla nousta 9–10 prosenttiin tai pahimmassa tapauksessa tätäkin suuremmaksi.

Pankkien rahkeet kantavat nykyisellään juuri ja juuri tämän suuruisen riskin, sillä pankkien reservit kattavat noin 11 prosenttia yksityishenkilöiden luottokannasta ja 7–9 prosenttia yritysten luotoista. Pankkien reservit ovat kuitenkin vahvistumaan päin ja niiden yhdistetty arvo ylitti elokuun alussa 1 600 miljardia ruplaa eli noin 35,4 miljardia euroa.

TÄSSÄ NUMEROSSA:

Venäjän teollisuustuotanto näyttää elpymisen merkkejä	1
Venäjän pankkien resurssit riittävät luottotappioihin	1
Venäjä varautuu alijäämisiin budjettivuosiin	2
Ulkomaiset investoinnit Pietariin putosivat kolmanneksen	2
Venäjän lentokoneiteollisuus uuteen nousuun	2
Venäjän ulkomaankauppa piristyi kesäkuussa	3
Venäjä alensi taas jällelrahoituskorkoa	3
X5 Retail -kauppaketjun tulos ylitti odotukset Venäjällä	3
Sosiaaliturvamaksujen lainsäädäntö muuttuu Venäjällä	4
Consortium SOFI tukemaan suomalaisten Sotshi-hankkeita	5
Suurten IVY-maiden tulliliiton koodisto loppusuoralla	5
Baltian maiden suljetut sähkömarkkinat yhä EastLink2-kaapelihankkeen tiellä	6
Asunnot halventuneet 50-60 prosenttia Tallinnassa	6
Jääkaappivalmistaja Snaige vetäytyy Kaliningradista	7
IMF vahvisti lisäluoton Latvialle	7
Saksalais-venäläinen junakonttiterminaali Riikaan	7
Puolan talous yhä plussalla	7
Puola yrittää myydä suurtelakkansa arabisijoittajille	8
Investoinnit jatkuvat Kazakstanissa	8
Valko-Venäjä vetää ulkomaisia investointeja	8
Valko-Venäjän vienti puolittui	9
Tuonnin pudotus korjaa Ukrainan kauppatasetta	9
Professorin absurdi matka	9

Venäjä varautuu alijäämäisiin budjettivuosiin

■ Venäjä on jälleen palannut kolmen vuoden budjettirytmiin ja uusi budjettikausi käsittää siten vuodet 2010–2012. Tätä jaksoa koskevat budjettikehykset on laadittu ja hallitus julkisti ne heinäkuun lopulla. Vaikka talousministeriö arvioi Venäjän bruttokansantuotteet laskevan tänä vuonna 8–8,5 prosenttia, odottaa se kuitenkin loppuvuoden piristymisen mahdollistavan yhden prosentin talouskasvun jo ensi vuonna. Vuotta 2011 koskevana oletuksena on 2,6 prosentin kasvu ja kauden lopulla vuonna 2012 kasvu nousisi jo 3,8 prosenttiin.

Budjetin pohjaoletuksiin kuuluu myös kuluttajahintainflaatio. Hallituksen luonnoksen mukaan inflaatio olisi vielä ensi vuonna korkea ja liikkuisi 10 prosentin tasolla. Vuonna 2011 se hidastuisi 7,8 prosenttiin ja

vuonna 2012 se olisi puristettu jo 5,7 prosenttiin.

Ylijäämäisten valtiobudjettien aika on puolestaan toistaiseksi ohi. Taloustaantumien jäljiltä budjettivaje olisi ensi vuonna 7,5 prosenttia, prosenttia ennakoitusta bruttokansantuotteesta. Vuonna 2011 vaje olisi 4,3 prosenttia ja vuonna 2012 se supistuisi 3,0 prosenttiin.

Ensi vuoden suuri 3 187 miljardin ruplan eli noin 70,2 miljardin euron budjettivaje huolestuttaa finanssiministeriötä. Sillä on kuitenkin alustava suunnitelma, jonka mukaan vajetta voisi oleellisesti pienentää ottamalla 1 600 miljardia ruplaa valtion vakauserahastosta ja hyvinvointirahastosta. Lisäksi valtio voisi kerätä 1 000 miljardia ruplaa kansainvälisiltä ja kotimaisilta rahoitusmarkkinoilta.

Ulkomaiset investoinnit Pietariin putosivat kolmanneksen

■ Pietariin tehtyjen ulkomaisten investointien summa oli tammi–kesäkuussa 1,4 miljardia dollaria, josta suorien investointien osuus oli 358,7 miljoonaa dollaria, kertoo *Kommerçant-lehti* kaupungin investointikomitealta saamiinsa tietoihin perustuen.

Investoinnit taantuivat tuntuvasti, sillä ulkomaisten investointien kokonaissumma jäi 35 prosenttia ja suorien investointien osuus 33,5 prosenttia edellisvuoden tasosta.

Koko investointimäärästä 1,2 miljardia dollaria meni erilaisiin teol-

lisiin kohteisiin. Komitean erittelyn mukaan ulkomaiset sijoittivat 274,3 miljoonaa dollaria ajoneuvoja ja niiden osia valmistaviin yrityksiin sekä 104,8 miljoonaa dollaria elintarvikkeita, juomia ja tupakkatuotteita valmistaviin yrityksiin. Kolmas ulkomaisten sijoittajien suosima ala oli rakentaminen, jonka osuus investoinneista oli 107,9 miljoonaa dollaria.

Suurimmat ulkomaiset investoijat ensimmäisellä vuosipuoliskolla olivat Toyota Russia, Baltic Pearl, YIT St. Petersburg, YIT Lentek, Heineken, Petro ja Kulon.

Venäjän lentokone-teollisuus uuteen nousuun

■ Venäjän siviililentokoneita valmistavalla teollisuudella on hyvät näkymät. Sukhoin yhdessä länsimaisten kumppaneiden kanssa kehittämälle ja valmistamalle Superjet 100 -koneelle on jo testilentovaiheessa runsaasti tilauksia, joista huomattava osa on ulkomailta.

Keskimatkojen Superjet-koneen moottorit on tarkoitus sertifioida vielä tämän vuoden aikana. Kone-tyyppiin tulevan SaM146-moottorin valmistaa ranskalaisen Snecman ja venäläisen NPO Saturnin Venäjällä toimiva yhteisyritys PowerJet.

Sukhoin suunnitelmassa on valmistaa ainakin 700 Superjetin erilaista versiota. Markkinointisuunnitelmassa on myynnin keskittäminen Pohjois-Amerikkaan, Eurooppaan, Etelä-Amerikkaan, Venäjälle ja Kiinaan.

Sukhoin Superjet-projektiin osallistunut Boeing arvioi Venäjän ja muiden IVY-maiden matkustajakonemarkkinat valtaviksi, kertoo uutistoimisto RIA Novosti. Yhtiön Moskovan MAK-2009-ilmailumesuilla esittämän ennusteen mukaan Venäjän ja muun IVY-alueen matkustajaliikennettä tarvitaan nykyisen kasvutahdin perusteella hoitamaan 1 570 konetta vuonna 2028. Tällä aikavälillä tehdasuusien koneiden tarve olisi 1 005 konetta.

Uusien koneiden hankinta arvo nousee koko IVY-alueella noin 90 miljardiin dollariin ja päälle tulevat vielä käytettynä ostettujen koneiden kustannukset. Superjet 100 osuu oivalliseen saumaan, sillä keskimatkan koneiden oletettu osuus on noin 50 miljardia dollaria.

**IDÄNKAUPAN
VIENTIPALVELUT**

www.compiler.fi

16. vuosikerta

www.compiler.fi

Toimitus/
Markkinointia

Oy Compiler Ab
Osuuskunnantie 50 B
00660 Helsinki
Puh. (09) 492 854
Fax (09) 454 0838

klaus.lehmuskallio@compiler.fi

Klaus Lehmuskallio
Kaija Pasila-Lehmuskallio
Puh. (09) 492 854
Fax (09) 454 0838

**Idänkaupan Vientipalvelut/
Muut informaatiotuotteet**

- Compiler Trade Web Site
- Compiler eNews
- Idänkaupan Vientipalvelut –eExtra
- Suomalaisyritykset Venäjällä –tutkimus

Venäjän ulkomaankauppa piristyi kesäkuussa

■ Vuoden ensimmäisellä puoliskolla Venäjän tavaraviennin arvo oli 126 miljardia dollaria ja tavarantuonnin arvo 82 miljardia dollaria. Vienti supistui lähes 50 % vuotta aiemmasta ja tuonti 40 %. Kuukausitasolla sekä tavaraviennin että -tuonnin arvo kääntyi kuitenkin hienoiseen kasvuun kesäkuussa.

Kauppataase on pysynyt ylijäämäisenä, vaikka ylijäämä kutistuiikin ensimmäisellä vuosipuoliskolla alle puoleen aiemmasta.

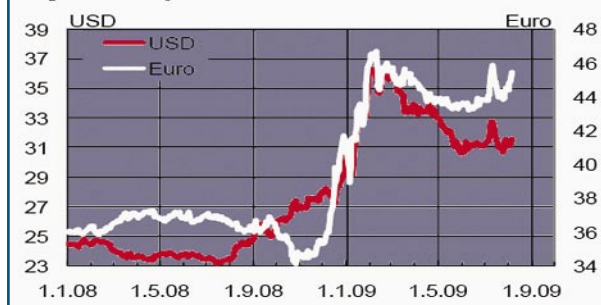
Energiatuotteiden osuus viennistä oli vuoden ensimmäisellä puoliskolla edelleen kaksi kolmannesta, vaikka öljyn hinta onkin huomattavasti viimevuotista matalampi. Metallien osuus pysyi 12 prosentissa.

Tuonnissa erityisen voimakkaasti on supistunut investointi- ja kestokulutustavaroiden tuonti, kun taas kulutustavaroissa pudotus on ollut pienempi. Koneiden, laitteiden ja kuljetusvälineiden tuonnin arvo supistui tammi-kesäkuussa yli puolet vuotta aiemmasta, kun taas elintarvikkeiden tuonti väheni vajaalla viidenneksellä. Samalla elintarvikkeiden osuus koko tuonnista nousi 19 prosenttiin.

Venäjä alensi taas jällelrahoituskorkoa

■ Keskuspankki alensi korkoa 0,25 prosenttiyksiköllä 10,75 prosenttiin 10. elokuuta lähtien. Keskuspankki

Ruflan euro- ja dollarikurssi

Lähde: Venäjän keskuspankki

perustelee toimenpidettä sillä, etteivät kevään ja kesän aikana tehdyt neljä koronlaskua ole elvyttäneet luotto-markkinoita.

Monet analyttikot epäilevät kuitenkin koronlaskun tehoa luotonannon kasvattajana ja odottavat vaikutusten voivan näkyä paremminkin ruflan hienoisena heikkenemisenä.

Keskuspankki ei enää alkuvuoden jälkeen ole intervenoinut merkittävästi valuuttamarkkinoilla. Se onkin siirtymässä valuuttakurssin ohjauksesta inflaatiota ensisijaisena ankkurina käyttävään rahapolitiikkaan. Tämä merkitsee valuuttakurssivaihteluiden voimistumista.

Vaikka ruflan päivittäiset kurssivaihtelut ovat jyrkentyneet, on kurssi pysynyt keskuspankin sille asettaman, dollarista ja eurosta muodostetun valuuttakorin vaihtelualueen sisällä.

Lähde: Suomen Pankki. BOFIT Viikkokatsaus: toimittaja Seija Lainela (bofit@bof.fi)

X5 Retail -kauppaketjun ylitti odotukset

■ Kotimaisen fuusion kautta pari vuotta sitten syntyneen venäläinen X5 Retail Group -päivittäiskauppaketjun liikevaihto supistui tammi-kesäkuussa vuositasolla 8,0 prosenttia jääden 3,98 miljardiin dollariin.

X5 Retailin kansainvälisellä IFRS-standardilla laskettu nettotulos sen sijaan romahti ja oli 48,3 miljoo-

naa dollaria, mikä oli 68 prosenttia vähemmän kuin vastaavaan aikaan viime vuonna.

Konsernin tulos ennen veroja, poistoja ja kuoletuksia heikkeni 10,0 prosenttia jääden 348 miljoonaan dollariin.

Kovasta pudotuksesta huolimatta X5 Retailin nettotulos ylitti analy-

tikat, jotka olivat varautuneet noin 30 miljoonan dollarin tulokseen.

X5 Retail Group operoi Venäjällä kolmea eri kauppaketjua, jotka ovat seurausta aikaisemmasta toimialajärjestelystä.

Konserni on ainoa venäläinen kauppaketju, joka on listautunut Lontoon pörssiin.

Sofi
Consortium

SUURPROJEKTIT VENÄJÄLLÄ

“BE SERIOUS – BE SUCCESSFUL”

LISÄTIETOJA: CONSORTIUM SOFI OY, WWW.SOFIOY.FI

Sosiaaliturvamaksujen lainsäädäntö muuttuu Venäjällä

■ Venäjällä työnantajan sosiaaliturvamaksut käsittävä järjestelmä sekä sosiaaliturvamaksuasteikko muuttuvat ensi vuoden alusta alkaen. Nykyisessä järjestelmässä sosiaaliturvamaksua laskettaessa sovelletaan regressiivistä asteikkoa, joka laskee 26 prosentista aina kahteen prosenttiin riippuen vuosipalkan määrästä. Yksinkertaistetun verojärjestelmän piiriin kuuluvien yritysten kohdalla asteikko alkaa 14 prosentista ja las-

kee samaan kahteen prosenttiin.

Toisin sanoen kynnysarvo asettaa ainoastaan maksun maksimitason kyseessä olevan maksuluokan palkoille. Tämän kynnysarvon ylittävistä palkoista maksettava sosiaaliturvamaksu on tasoltaan pienempi kuin edellisen maksuluokan palkat aina seuraavaan kynnysarvoon asti, jolloin maksutaso taas laskee.

Vuodenvaihteessa yksikertainen sosiaaliturvamaksu muuttuu niin,

että maksu käsittää eläke-, sosiaali- ja sairausvakuutusmaksun, joka allokoidaan suoraan kyseisiin rahastoihin.

Maksu maksetaan alle 415 000 ruplan eli noin 9 211 euron vuosipalkoista, jotka sidotaan indeksiin vuodesta 2011 lähtien. Sitä osaa palkasta, joka ylittää sanotun kynnysarvon, ei oteta huomioon sosiaaliturvamaksua laskettaessa. Uudessa järjestelmässä sosiaaliturvamaksuasteikko tulee olemaan kaikille työnantajille 34 prosenttia siirtymäkauden aikaisia poikkeuksia lukuun ottamatta.

Uusi järjestelmä tuo tullessaan palkkakaton, eli vuosittaisen maksimipalkkamäärän sosiaaliturvamaksun laskemista varten. Tästä johtuen maksutason selvittämiseksi tulisi laskea sosiaaliturvamaksuasteikko eri palkkatasoille ja verrata asteikkoa kynnysarvon alittavista palkoista perittävään näennäiseen maksuasteikkoon. Siten 34 prosentin asteikkoa tulisi verrata eri kuukausipalkkojen aiheuttamiin vuosittaisiin rasi-
situksiin.

Edullinen ja oikeudenmukainen järjestelmä

“Olemme laskeneet sosiaaliturvamaksujen vertailutaulukon. Se näyttää uuden järjestelmän olevan paitsi edullinen myös oikeudenmukainen. Se edustaakin maailman alhaisimpia sosiaaliturvamaksutasoja”, Moskovasta toimivan Avenir Groupin Managing Partner **Jon Hellevig** selvittää.

Hellevigin mukaan lainsäätäjät eivät ole valitettavasti ottanut huomioon mahdollisuutta jaksottaa sosiaaliturvamaksuja tasaisesti koko vuodelle, ”Näin alkuvuodesta rysähtää suuret maksut heti päälle kunnes katto on saavutettu. Tämä tietenkin rasittaa kassavirtaa alkuvuodesta kun koko sosiaaliturvamaksu on hoidettava ensin 34 prosentin asteikon yläpään mukaan”.

Hankkeiden valmistelua ja toteutusta Venäjällä, IVY-maissa, Intiassa ja Kiinassa

Buslink Oy suunnittelee ja kehittää vientiin ja tuontiin liittyviä hankkeita itäisessä Euroopassa sekä osallistuu myös niiden alkuvaiheen toteutukseen.

Toimialojamme ovat teollisuus, tukkukauppa ja vähittäiskauppa. Toimimme paikallisesti kohdemarkkinoilla. Helsingin ohella meillä on toimistot Pietarissa ja Kaunasissa. Meillä on eri maissa pysyvä yhteistyöverkosto, jolla vahvistamme resurssijamme projektikohtaisten tarpeiden mukaisesti.

Buslinkin palvelulinjat ovat:

Business Linkage

- Verkostoituminen, ulkoistaminen ja alihankinnat

Adviser Service

- Start-up-järjestelyt, johdon konsultointi ja taloushallinnon organisointi

Trade Services

- Markkinoinnin konsultointi sekä käytännön vienti- ja tuontipalvelut

Yhteystiedot:

Toimitusjohtaja
Hannu Kemiläinen
Buslink Oy
Helsinki
Puh: 09-454 8878
Fax: 09-621 1040
buslink@co.inet.fi
www.buslink.fi

Consortium SOFI tukemaan suomalaisten Sotshi-hankkeita

■ Etelä-Venäjällä Sotshissa vuonna 2014 pidettäviä talviolympialaisia varten rakennetaan alusta alkaen lähes kaikki mitä olympialaisten urheilupaikat, urheilijat sekä kisavieraat tarvitsevat.

Kisahankkeita varten toukokuussa perustettu Consortium SOFI Oy tarjoaa nyt suomalaisyrityksille mahdollisuuksia päästä käsiksi miljoonien eurojen rakennushankkeisiin Sotshissa.

Consortium SOFI:lla on toimistot Helsingissä, Moskovassa ja Sotshissa. Yritys hoitaa venäläisten yhteistyökumppaneiden kanssa kaiken hankkeisiin liittyvän trafiikin neuvotteluista aina rahoitukseen, jotta konsortion jäsenet voivat keskittyä projekteissa omaan ydinosaamiseensa.

Keskitetyn vientiorganisaation saateenvarjon alla toimii suomalaisia yrityksiä, jotka ovat kiinnostuneita Sotshissa ja myöhemmin muilla Venäjän alueilla toteutettavista hankkeista alkaen arkkitehti- ja suunnittelutoista aina tavarantoimittajiin sekä koulutuksen ammattilaisiin.

Ydinjoukko yhdistää osaamisensa, innovatiivisuutensa ja kokemuksensa

Konsortio edustaa yritysjoukkoa, jossa yhdistyy laaja-alaisesti suomalainen osaaminen, innovatiivisuus ja pitkäaikainen kokemus toiminnasta Venäjän markkinoilla.

Jäsenyritykset voivat tarjota kokonaisvaltaisia ratkaisuja, kuten konseptin urheilu- ja matkailukohteiden kannattavaan toteuttamiseen tai olympialaisten jälkeen asunnoiksi tai toimistoiksi muunneltavien hotellien ja mökkikyläiden rakentamiseen. Kohteina ovat myös infrastruktuurirakentaminen, kiinteistöjen tiedonhallintaratkaisut sekä koulutus.

Consortium SOFI:n rajaamia yh-

teistoimintakohteita ovat energia, tietotekniikka ja tietoliikenne, infrastruktuuri, puurakentaminen, rakennustarvikkeet suunnittelu, talotekniikka, huonekalut ja sisustus, ympäristö sekä Olympiayliopisto-hanke.

Suomalaisyritysten keskitetyn tarjonnan konseptointia ryhtyvät valmistelemaan useat Consortium Sofin alaisuuteen perustettavat työryhmät.

Konsortiossa on tällä hetkellä jo 30 jäsenyritystä, mutta uusia jäseniä otetaan ensi marraskuun loppuun saakka.

Konsortion perustajia ovat Pöyry CM, Versowood, WPS Finland, Lunawood ja Snowpolis. Sen hallituksen puheenjohtajana on Pöyry CM:n toimitusjohtaja **Valtter Kari**. Toimitusjohtajana on DI **Erkki Leppänen** ja varatoimitusjohtajana DI **Vladimir Hramoff**.

Konsortion markkinointi- ja tiedotusjohtajaksi on siirtynyt Finpron Sotshi-prijektin päällikkö FM **Seija Spiridovitsh**.

Sotshin kisabudjetti leikattunakin vielä 4,3 miljardia euroa

Sotshin talviolympialaisten kokonaiskustannusten arvio oli heinäkuun lopun tilanteessa enää 195 miljardia ruplaa eli noin 4,3 miljardia euroa. Uutistoimisto Itar-Tassin mukaan varapääministeri **Dmitri Kozak** sanoi julkisen panostuksen riittävän nykyisessä talustilanteessa enää 102 miljardin ruplan eli noin 2,2 miljardin euron investointeihin, joten yksityisiltä rahoittajilta tarvittava osuus olisi nyt 93 miljardia ruplaa eli noin 2,1 miljardia euroa.

Alkuperäisen suunnitelman mukaan yksin julkisen rahoituksen osuuden piti olla 206 miljardia ruplaa eli noin 4,5 miljardia euroa

Suurten IVY-maiden tulliliiton koodisto loppusuoralla

■ Venäjän, Valko-Venäjän ja Kazakstanin tulevan tulliliiton tullikoodisto on jo pitkälle valmisteltu. Tämä merkinnee, että tulliliitto astuu aikataulutavoitteensa mukaisesti voimaan tammikuun ensimmäinen päivä 2010.

Tullikoodista tulee laaja ja kattava asiakirja, joka sisältää 342 artiklaa. Maat on tähän mennessä kyenneet varsin nopeasti sopimaan suuresta määrästä teknisluoteisia asiakohтия. Koodistosta on pyritty tekemään läpinäkyvä ja joustava sekä sellainen, ettei se synnytä lisää byrokratiaa.

Jäljellä on kuitenkin vielä muutamia koko tulliliiton kannalta ratkaisevia kysymyksiä.

Tulliliiton valmistelua käsitellessä Moskovan ministerikokouksessa avainkysymykseksi nousi tulliliiton ulkoisilla rajoilla perittävien tullimaksujen jakaminen jäsenmaiden kesken.

Valkovenäläisen uutistoimisto BelTA:n mukaan Valko-Venäjän varapääministeri **Andrei Kobjakov** totesi tullimaksutulosten tasauksen olevan hyvin herkkä asia, joka ratkaisee koko tulliliiton menestyksen.

Moskovan kokouksessa maat pystyivät joka tapauksessa sopimaan asiasta siltä osin, että tullimaksuja ja muita maahantuontimaksuja jaetaan kaikkien kesken riippumatta siitä, millä rajalla ne on peritty.

Tulliliiton toteutumiselle on erityinen kiire sen takia, että Venäjä aikoo monivuotisten omien jäsenyysneuvottelujensa jälkeen hakea WTO-jäsenyyttä yhteiselle tulliliitolle Valko-Venäjän ja Kazakstanin kanssa.

Baltian maiden suljetut sähkömarkkinat yhä EastLink2-kaapelihankkeen tiellä

■ Suomen ja Viron välille suunniteltu 650 megawatin EstLink2 sähkökaapelihankkeen toteutumisen tiellä on yhä esteitä. Kaapeli avautuisi ennätysajassa, jos Viron ja muiden Baltian maiden sähkömarkkinat toimisivat EU:n markkinasääntöjen mukaisesti. Myös EU:n pitää myöntää hankkeelle investointitukea.

Noin 300 miljoonan euron investointihankkeen suunnittelun on käynnistänyt Fingrid yhdessä Viron kantaverkkoyhtiö Eleringin kanssa.

“Kysymyksessä on erittäin tärkeä infrastruktuurihanke Itämeren alueen sähkömarkkinoiden kehittämisessä”, Fingridin toimitusjohtaja

Jukka Ruusunen muistuttaa.

Valmistelut sähkökaapelin rakentamisesta alkoi tämän vuoden keväällä.

Noin 140 kilometriä pitkän tasasähkötekniikkaan perustuvan kaapelin on tarkoitus valmistua nopeutetulla aikataululla vuonna 2014 tai jopa vuoden 2013 lopussa.

Baltian maiden pääministerit ovat antaneet asialle poliittisen siunauksen ja Viron hallitus on tehnyt lakiesityksen maan tukkumarkkinoiden avaamisesta. Viron parlamentti päättäneesi asiasta syksyllä.

“Käytännössä markkinoiden avautumisen voivat kuitenkin estää ny-

kyisen yhteyden, EstLink1:n säännöt. Jos Estlink1-yhteyden kapasiteettia ei anneta pohjoismaisen sähköpörsin käyttöön, se ei pysty laajentamaan toimintaansa Baltiaan. Pallo tässä asiassa on Estlink1:n nykyisillä omistajilla”, Ruusunen heittää.

Ruusunen huomauttaa, että eurooppalaisen energiapolitiikan tavoitteena on ilmastonmuutoksen torjuminen, kilpailukykyisten energiahintojen takaaminen ja energiaturvallisuus.

“EstLink2 on keino vauhdittaa Baltian maiden sähkömarkkinoita ja yhdistää ne pohjoismaisiin sähkömarkkinoihin”.

Asunnot halventuneet 50-60 prosenttia Tallinnassa

■ Syvä luottolama Baltian maissa on jo johtanut kiinteistöjen hintatason nopeaan laskuun ja ulkomaisten ostajien vetäytymiseen asuntomarkkinoilta.

Tallinnan keskustassa asuntojen hinnat ovat pudonneet yli 50 prosenttia kesäkuussa 2007 saavutetusta huipputasostaan. Lähiöalueiden hinnoissa lasku on ollut yli 60 prosenttia, selviää Realia Groupiin kuuluvan kiinteistövälitysyritys Ober Hausin hintavertailusta.

Keskimääräinen neliöhinta Tallinnassa oli kuluvaan vuoden kesäkuussa noin 760 euroa neliömetriltä, kun se vielä huhtikuussa 2007 oli 1 614 euroa.

Uudehkojen asuntojen asuntojen neliöhinnat vaihtelevat nyt 1 090–1 600 euron välillä. Kaksi vuotta sitten niiden hintahaarukka oli 2 560–3 525 euroa.

Hintapyyntöjen ja toteutuneiden kauppahintojen välillä saattaa edel-

leen olla 20–30 prosentin ero.

Viron asuntokauppojen määrä on samalla romahtanut yli tuhannen kaupan kuukausivauhdista runsaan 300 kaupan tasolle. Kauppojen kokonaisarvo on puolestaan pudonnut yli 100 miljoonan euron kuukausitasolta saavuttaakseen tähänastisen pohjakosketuksensa kesäkuussa, jolloin markkinat jäivät 15,3 miljoonaa euroon.

Pääsyyinä asuntokaupan jyrkkään pudotukseen on asuntokaupan luotuksen loppuminen. Vielä vuonna 2007 lähes jokainen kansalainen kykeni saamaan asuntolainaa ja pankkien luottokanta kasvoi lähes 50 prosenttia vuosittain. Tällä hetkellä suurin osa kaupoista tehdään ilman pankkilainoitusta.

Viron asuntomarkkinoilla on nyt odottavat tunnelmat, koska tulevaa hintakehitystä ei kyetä ennakoimaan. Asuntojen pakkomyyntien lopullista määrää ei kukaan uskalla ennustaa,

mutta velka-asuntojen realisointi on joka tapauksessa kaksinkertaistunut vuodessa.

Markkinat ovat kuitenkin jo nyt houkuttelevassa tilassa.

“Kun EU-maan pääkaupungissa myydään asuntoja alle tuhannen euron neliöhintaan, on kyllä aika ostaa”, Realia Groupin toimitusjohtaja **Risto Kyhälä** kannustaa kaupantekoon.

Compiler News

UUTISARKISTO

arkistossayli5000

uutistavuosilta

1998-2008

ETSITIETOAITUTUSTU!

Jääkaappivalmistaja Snaige vetäytyy Kaliningradista

■ Liettuan ja koko Baltian ainoa jääkaappivalmistaja Snaige on väsynyt Kaliningradissa kohtaamiinsa vaikeuksiin ja vetäytyy naapurissa sijaitsevasta Venäjän eksklaavista. Ennen lopullista päätöstä Snaigen paikallinen tehdas oli ollut pysäytettynä maaliskuusta lähtien.

Ratkaisevana syynä tuotannon lopettamiseen Kaliningradissa on ollut kysynnän heikentyminen Venäjän markkinoilla ja ruplan devalvoituminen.

Snaige aikoo nyt myydä Kaliningradin tuotantolaitoksen, mutta

siirtää koneet ja laitteet kotimaahan Alytusin tehtaaseen. Koneille olisi tehtaalla heti käyttöä, koska nykyisessäkin taloustilanteessa yhtiön tuotteille on ilmaantunut enemmän kysyntää kuin kapasiteetti sallii. Akuuttina ongelmana on kuitenkin käyttöpääomien puute.

The Baltic Coursen mukaan Kaliningradin retki maksoi Snaigelle 70 miljoonaa litiä eli noin 20,3 miljoonaa euroa. Tappiota voidaan kuitenkin paikata, mikäli Kaliningradiin jäänyt tehdaskiinteistö saadaan myytyä järkeeseen hintaan.

IMF vahvisti lisäluoton Latvialle

■ Kansainvälinen valuuttarahasto IMF on hyväksynyt Latvian hallituksen vakautusohjelman ja on valmis siirtämään maalle myönnetyn valmiusluoton toisen maksuerän, joka on 200 miljoonaa euroa, kertoo uutistoimisto Leta.

Finanssiministeriön mukaan lainasummasta 150 miljoonaa euroa käytetään kuluvan vuoden budjetissa olevien aukkojen paikkaamiseen ja loput 50 miljoonaa euroa menee Latvian finanssisektorin tasapainottamiseen.

Finanssiministeri **Einars Repsenin**

mukaan IMF:n päätös osoittaa, että valuuttarahasto tuntee luottamusta Latvia hallitusta kohtaan ja arvostaa sen budjettirukkauksia, mitkä leikkaavat tarpeettomia julkisia menoja uudistaen samalla koko julkisen sektorin rakenteita.

IMF maksoi Latvialle myöntämässään valmiusluotosta ensimmäiset 600 miljoonaa euroa viime vuoden lopussa. Lisäksi Latvia on saanut tukirahoitusta Euroopan komissiolta, joka siirsi helmikuussa yhden miljardin euron lainasumman ja heinäkuussa vielä 1,2 miljardia euroa.

Saksalais-venäläinen junakonttiterminaali Riikaan

■ Saksalainen logistiikkajätti DB Schenker ja Venäjän valtiollisen rautatieyhtiön tytäryhtiö TransContainer perustavat yhteisen junakonttiterminaalin Riikaan.

Latvian rautatieyhtiö LZ ei ole mukana tässä Latvian ensimmäisen junakonttiterminaalin perustamiseen tähtäävässä hankkeessa.

DB Schenker ja TransContainer

eivät ole vielä julkistaneet tarkempia yksityiskohtia yhteistyöstään tai konttiterminaalin toiminnasta. On kuitenkin selvää, että terminaali tulee nopeuttamaan täysien ja tyhjien konttien rautatiekuljetuksia Latvian ja Venäjän välillä.

Terminaali rakennetaan Schenker Logistics Parkiin, jonne on valmiina oma teollisuusraide.

Puolan talous yhä plussalla

■ Puolan bruttokansantuote kasvoi toisella vuosineljänneksellä 1,1 prosenttia, mikä ylitti selvästi talousministeriön aiemmin antaman 0,5 prosentin kasvuarvion. Ensimmäisellä neljänneksellä kasvu oli 0,8 prosenttia.

Huhti-kesäkuun tulos on rohkaisut talousministeriötä korotamaan aikaisemman koko vuotta 2009 koskevan kasvuennusteensa 0,7 prosenttiin.

Puola on toki muiden maiden tavoin kärsinyt talouden taantumasta. Tilastovirasto GUS:in mukaan Puolan vienti supistui tammi-kesäkuussa zlotymääräisesti 3,1 prosenttia edellisvuotisesta ja tuonnissa pudotus oli 13,4 prosenttia.

Kauppavaihdon supistumisen vaikutuksia on kuitenkin pehmentänyt zlotyn heikkeneminen. Samalla tuonnin vientiä suurempi lasku on vahvistanut Puolan kauppatasetta ja kesäkuussa kaupan ylijäämä oli kolme kertaa ennakoitua suurempi.

Puolan taloutta on toistaiseksi tukenut suurten kotimarkkinoiden kohtuullisen hyvän kysyntä, minkä on mahdollistanut ansiotason nousu myös tämän vuoden puolella sekä vielä hallinnassa pysynyt työllisyys-tilanne. Toisella vuosineljänneksellä kotimainen kysyntä pieneni vain 2,0 prosenttia.

Huhti-kesäkuun jaksolla keskimääräinen bruttokuukausipalkka nousi vuositasolla 4,4 prosenttia, mikä nosti ansiot 3 081 zlotyyn eli noin 754 euroon.

Puolan teollisuudessa tilanne on kuitenkin heikon vientikysynnän takia synkistymässä. Kesäkuussa Puolan teollisuuden uusien tilausten kanta supistui kuukausitasolla 6,7 prosenttia, mikä oli Eurostatin mukaan toiseksi suurin pudotus koko EU27-alueella. Vuositasolla Puolan teollisuuden tilausmenetykset olivat peräti 28,2 prosenttia.

Puola yrittää myydä suurtelakkansa arabisijoittajille

■ Puolan valtiovarainministeriöllä on ollut elokuun loppupuolella hikiset paikat uuden investoijan löytämiseksi Szczecin ja Gdynian laivatelakoille, koska tarjouskilpailun voittanut, Hollannin Antilleille rekisteröity Sticting Particulier Fonds Greenright ei kyennyt suorittamaan 380 miljoonan zlotyn eli noin 92,4 miljoonan euron kauppasummaa elokuun 17. päivään mennessä.

Kauppan takana oli arabimaista lähtöisin oleva United International Trust, jonka kotipaikkana on samoin Hollannin Antillit.

Valtiovarainministeriö on kuitenkin heti löytänyt uudeksi ostajakandidaatiksi Qatar Investment Authorityn (QIA), joka aikoo pikaisella aikataululla selvittää telakoiden omaisuuden arvon ja potentiaaliset liiketoimintamahdollisuudet. QIA pyrkii saamaan selvityksensä ja myös kauppaa koskevan ratkaisunsa valmiiksi elokuun loppuun mennessä.

Pääministeri **Donald Tusk** on painostanut telakkakaupassa valtiovarainministeri Aleksander Gradia, joka on joutunut asiassa myös parlamentin kuultavaksi. Tuskaa vaivannee lähinnä se, ettei telakoista ole päästy kerralla eroon.

Puolalaisten uutislähteiden mukaan pääministeri pitää telakoita kiellettävänä huonona yksityistämiskohteenä, sillä maailmalla laivanrakennus on supistunut puolella, eivätkä Puolassa rakennetut alukset ole sen enempää parhaasta kuin edullisimmastakaan päästä.

Paineita Puolan telakkateollisuuden uudelleenjärjestelyyn antaa Euroopan komissio, joka jo viime marraskuussa määräsi telakat yksityistettäväksi. Mikäli telakat ajautuvat konkurssiin, voi Puolan valtio joutua korvaamaan telakoille annetun rahoitustuen.

Telakoiden kohtalo on kuuma kysymys myös työmarkkinoilla. Telakoille yhdessä EU:n komission kanssa laadittu saneeraussuunnitelma merkitsee suurisuuntaista tuotannon leikkaamista, minkä seurauksena menetetäisiin satoja työpaikkoja.

Legendaarinen Solidaarisuusammattiyhdistys onkin jo pannut toimeksi. Vahva liitto on puristellut Sopotin pormestarilta luvan järjestää elokuun lopussa kaksi päivää kestävä mielenosoituksen pääministeri Tuskin yksityistalon eteen. Pitkäkestoista mielenosoitusta varseen alueelle pystytetään telttameri.

Investoinnit jatkuvat Kazakstanissa

■ Kazakstanissa kiinteät investoinnit nousivat tammi–heinäkuussa 2 204 miljardiin tengeen eli noin 10,2 miljardiin euroon. Investointisumma kasvoi 7,0 prosenttia edellisvuotisesta.

Paikallisen tilastoviraston mukaan investointien kokonaismäärää kasvattivat ulkomaiset investoinnit, joiden vuosikasvu oli 120 prosenttia.

Suurimpana investointikohteenä oli kaivannaisteollisuus, jonka osuus nousi 30,9 prosenttiin. Toiseksi suositumpana alana oli kuljetus ja liikenne runsaalla neljänneksen osuudellaan.

Valko-Venäjä vetää ulkomaisia investointeja

■ Valko-Venäjälle tehtiin tammi–kesäkuussa 4,23 miljardin arvosta ulkomaisia investointeja, mikä oli 27 prosenttia edellisvuotista enemmän. Suorien investointien summa kaksikertaistui nousten 2,47 miljardiin dollariin. Loput ulkomaisista investoinneista koostui kauppaluotoista, lainoista ja leasingistä.

Ensimmäisellä vuosipuoliskolla ulkomaisia investoijia kiinnostivat eniten liikennesektori, teollisuus ja kauppa.

Uutistoimisto BelTA:n mukaan Valko-Venäjän jo entuudestaan suurin ulkomainen investoija Venäjä on neuvotellut allekirjoitusvalmiiksi 19 eri projektia, joiden yhteisarvo on nousee 10,3 miljardiin dollariin. Suurimpana venäläiskohteenä ovat Minskin kaupunkiprojektit, joiden osuus nousee lähes kuuteen miljardiin dollariin.

Talousministeriö odottaa nyt, että tänä kesänä vahvistetut uudet investointimääräykset lisäävät investointitoimintaa.

Tilaa Compiler eNews –sähköpostimuistio

VENÄJÄ
UKRAINA
VALKO-VENÄJÄ
KAZAKSTAN
VIRO
LATVIA
LIETTUA
PUOLA

AJANKOHTAISTA MARKKINOILTA

Tiivis talous- ja markkinakatsaus kahden viikon välein suoraan sähköpostiisi. Imestynyt vuodesta 2000.

Kustantaja Oy Compiler Ab.

Tiedustele, pyydä näytenumero:

Klaus Lehmuskallio: puh. (09) 492 854
email: klaus.lehmuskallio@compiler.fi

Katso: [Talous Markkinat Toimijat Investoinnit](#)

Valko-Venäjän vienti puolittui

■ Valko-Venäjän ulkomaankauppa taantui voimakkaasti ensimmäisellä vuosipuoliskolla. Tavaraviennin arvo putosi 47,7 prosenttia jääden 9,0 miljardiin dollariin. Tuonnissa vähennys oli 33,4 prosenttia ja sen arvo laski 12,9 miljardiin dollariin.

Ulkomaankaupan heikot luvut selittyvät osin hintatason tuntuvalta laskulla. Vientihinnat laskivat tammi-kesäkuussa keskimäärin 32,4 prosenttia ja tuontihinnoissakin tultiin alas 22,1 prosenttia.

Volyyymilla laskettuna ulkomaankauppa taantuikin selvästi vähemmän. Vienti supistui 22,6 prosenttia ja tuonti 14,5 prosenttia.

Belstatin mukaan vienti Venäjälle supistui vuoden alkupuoliskolla 19,4 prosenttia. Muussa IVY-viennissä vähennys oli 18,4 prosenttia ja IVY-alueen ulkopuolisessa viennissä pudotus oli 25,2 prosenttia.

Valko-Venäjän kauppataseen vaje paisui 3,95 miljardiin dollariin, mikä ole 43,0 prosenttia enemmän kuin vuotta aiemmin.

Tuonnin pudotus korjaa Ukrainan kauppasetta

■ Ukrainan tavaraviennin arvo nousi tammi-kesäkuussa 17,3 miljardiin dollariin, mikä oli 46,8 prosenttia vähemmän kuin vuotta aiemmin. Samaan aikaan tuonnin arvo oli 19,7 miljardia dollaria, mikä jäi edellisvuotisesta 53,4 prosenttia.

Paikallisen tilastoviraston mukaan kauppataase oli tuonnin nopeammasta hidastumisesta huolimatta edelleen alijäämäinen, mutta silti ratkaisevasti vähemmän kuin vuonna 2008, jolloin vaje oli 18,5 miljardia dollaria.

Tammi-maaliskuun jaksoon verrattuna kauppataseen vaje kuitenkin kasvoi, sillä vuoden viiden ensimmäisen kuukauden aikana tuonnin arvo ylitti viennin 2,2 miljardia dollaria.

Professorin absurdi matka suunnitelmatalouksissa

■ Taloustieteilijä, emeritusprofessori **Tauno Tiusanen** päätti heti perusopintojensa jälkeen 1960-luvulla tutustua perusteellisesti kommunismiin, niin teoriassa kuin käytännössäkin. Havainnointi paikan päällä olisi olennainen osa tietojen keruuta. Tämä kohtalokas päätös vei hänet vuosikymmeniksi suureen seikkailuun, josta ei ole puuttunut kafkamaisia piirteitä tai absurdeja tilanteita.

Kirjassaan *Elämä rautaesiripun varjossa* Tiusanen muistelee matkojaa ideologisen rajan toisella puolella korkeiden kommunistipomojen vieraana, tiedemiesten ja kulttuurihenkilöiden seurassa tai tavallisten paikallisten joukossa. Vanavedessä kulkivat vakoilijat ja politrukit.

“Nojatuolimatkailijaksi en suostunut”, hän vakuuttaa.

Tutkijana Tiusanen kuului kylmän sodan aikana syntyneeseen vertailevan taloustieteen koulukuntaan, jonka keskittyi suunnitelmatalouden ja hajautetun markkinatalouden vertailuun.

Rautaesiripun puolella tieteenhaara leimattiin imperialistiseksi juoneksi, vaikka taloudellinen tietämys Tiusasen kokemusten mukaan oli itäblokin maissa – etenkin johtoportaaissa – rajallista. Eipä silti, yllättävää tietämättömyyttä oli hänen mielestään suomalaisyrityksissäkin ja etenkin virkamiestasolla.

Kirjassaan Tiusanen käy läpi kommunistisia periaatteita teoriassa ja eri maiden käytännöissä. Teksti johtaa lukijan väistämättä johtopäätökseen, että kommunistinen yhteiskunta oli alusta alkaen tuhoon tuomittu rakennelma. Kirja antaa myös perspektiiviä ymmärtää entisten sosialistimaiden nykyhetkeä, niiden taloutta ja yhteiskuntaa.

Sosialistisen suunnitelmatalouden perimmäisenä heikkoutena

Tiusanen pitää bruttotuotantoajat- telua, joka hämärtää kustannus- tietoisuuden yrityksissä. Yksikään valtiollinen aikataulu, – laatu- tai määräsunnitelma ei hänen mukaansa toteutunut.

Kun kommunistimaat avautuivat länsimaiselle pääomalle Tiusanen piti yhä uudestaan selittää niiden edustajille, että läntiset yhtiöt sijoittavat rahaa kohteisiin, joista saa peräti voittoa.

”Entisille neuvostovirkailijoille ajatus, että läntisiä kapitalisteja pitäisi hunajalla houkutella riistämään, oli aluksi pyhäinhäväistys”, Tiusanen kirjoittaa.

E erityisen paljon kirjoittaja antaa tilaa nomenklatuuralle, eli Neuvostoliitossa ja muissa sosialistisissa maissa valtaapitäneelle eliittijoukolle.

Se korjasi syviin taskuihinsa röhkeästi varmat osingot yhteiskunnan synnyttämästä lisäarvosta. Se myös taisteli henkeen ja vereen kaikkea reformipolitiikkaa vastaan. Toisaalta nopeimmat eliitin jäsenet käyttivät häikälemättä hyväkseen myös uusia mahdollisuuksia rikastua neuvostotalouden syöksykierteissä.

Suomettuneen Suomen mieli- pideilmapiiri ei sietänyt Tiusanen kaltaista toisinajattelijaa. Häntä vihattiin ja vähäteltiin. Hän sanoo olleensa 15 vuotta häirikkö, joka vaelteli marxilais-leninistien alttarilla häpäisemässä pyhäinkuvia. Ajojahtiin väsyneenä hän otti vastaan Glasgown yliopistossa professorin paikan vuonna 1991.

Paluumuuttaja Tiusasesta tuli viisi vuotta myöhemmin, kun hän sai kutsun Lappeenrannan teknillisen yliopiston professoriksi.

Tauno Tiusanen: Elämä rautaesiripun varjossa. Toisinajattelijan päiväkirja. Edita. 224 sivua. 31,50 e.